

VERSLAG

////////////////////////////////////
Overlegforum tussen de Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen'

datum: 25 november 2016

locatie: kabinet van Vlaams minister-president Geert Bourgeois

aanwezig:

voor de Vlaamse overheid:

- de heer Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, voorzitter
- mevrouw Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering
- de heer Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel
- de heer Mark Andries, kabinetschef van de minister-president van de Vlaamse Regering

- mevrouw Agna Smisdom, departement Kanselarij en Bestuur, secretaris

voor 'de Verenigde Verenigingen':

- de heer Jan Baeck, directeur vrijwilligerswerk en dienstverlening Gezinsbond
- de heer Gilbert Pex, nationaal secretaris beweging.net
- de heer Dirk Van de Poel, directeur interprofessionele werking ABVV
- de heer Dirk Verbist, directeur federatie sociaal-cultureel werk
- mevrouw Inge Geerardyn, stafmedewerker 'de Verenigde Verenigingen'
- de heer Bart Verhaeghe, stafmedewerker 'de Verenigde Verenigingen'

verontschuldigd:

- de heer Bart Tommelein, viceminister-president van de Vlaamse Regering
- mevrouw Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering
- de heer Danny Jacobs, directeur Bond Beter Leefmilieu

////////////////////////////////////
Minister-president Bourgeois heet 'de Verenigde Verenigingen' welkom. Hij verontschuldigt viceminister-president Tommelein en viceminister-president Homans.

1. Nieuwe evoluties

De heer Baeck geeft aan dat we ons halfweg de looptijd bevinden van het huidige actieplan. Hij stelt vast dat enkele evoluties een impact hebben op de verwachtingen ten opzichte van de Verenigde Verenigingen.

De acht clusters uit het Charter en het Actieplan blijven uiteraard de ruggengraat van de werking van de Verenigde Verenigingen in het kader van dit overleg. De evoluties waarnaar verwezen wordt, knopen hier echter bij aan. Zo is er bijvoorbeeld de bewustwording dat Europa steeds meer impact heeft op regelgeving, ook op het lokale niveau. Daarnaast is er de vaststelling dat er in een groeiend aantal dossiers zowel linken zijn naar Vlaamse als naar federale bevoegdheden.

De vraag van verenigingen aan de Verenigde Verenigingen is om relevante evoluties op te volgen en er op te wegen.

Vervolgens worden twee voorbeelden aangehaald uit het lopende actieplan waarin de Verenigde Verenigingen reeds een dergelijke rol speelden:

- De heer Verhaeghe geeft aan dat het rapport 'Vertrouwen boven Verantwoording' van de Verenigde Verenigingen goed ontvangen is door de Vlaamse administratie. Het Voorzitterscollege engageerde zich om rekening te houden met de bevindingen en

aanbevelingen in de uitbouw van de werking van de overheid. Ze zijn opgenomen in het project 'Slimme Subsidies', en in het Groenboek Bestuur. Dit is een mooi voorbeeld van de manier waarop de Verenigde Verenigingen een thema uitwerkt en de Vlaamse overheid vervolgens ook daadwerkelijk met het aangeleverde materiaal aan de slag gaat.

- Ook de goede samenwerking met de Sociale Innovatiefabriek in het kader van impactgericht werken wordt aangehaald. Die leidde tot drie netwerksessies, waarvan er twee achter de rug zijn (over het concept van impactevaluatie, en over de potentiële meerwaarde hiervan in verantwoordingsprocessen). De afsluitdag volgt op 29 november. Dan wordt onderzocht op welke manier de verschillende actoren (zoals middenveldkoepels, steunpunten (bv. Socius) en de Verenigde Verenigingen) als motor kunnen fungeren om de praktijk van impactgericht werken ingang te doen vinden.

Minister-president Bourgeois vindt dit een mooi project. Het opzet sluit aan bij de idee en de praktijk van vertrouwen geven, zoals opgenomen in het regeerakkoord. De minister-president vraagt of er al kwaliteitsvolle methodieken ter beschikking zijn van de verenigingen om aan impactevaluatie te doen. Het kan immers niet te bedoeling zijn om zware outputbevragingen te vervangen door zware impactbevragingen. Mevrouw Geerardyn beaamt dit en geeft aan dat er op 29/11 een onlinetool zal worden voorgesteld (www.impactwizard.eu), en dat er ook coaching beschikbaar is. De minister-president merkt op dat deze tool ook interessant zou kunnen zijn voor lokale besturen.

Minister Gatz voegt toe dat het opstellen van het nieuwe decreet m.b.t. Sociaal-Cultureel Werk gebeurde vanuit dezelfde betrachting tot het geven van vertrouwen aan de sector.

Vervolgens wordt er dieper ingegaan op de impact van actuele evoluties:

- Lokale beleidsniveau:

Vanuit de verenigingen wordt verwacht dat de Verenigde Verenigingen een groeiende aandacht heeft voor het verenigingsvriendelijk maken van het lokale niveau. De Verenigde Verenigingen werkt hiervoor samen met de VVSG. Er wordt gezocht naar verbeterpunten in de administratieve procedures voor het geven en verantwoorden van (financiële en logistieke) ondersteuning aan verenigingen. De ervaringen vanuit het onderzoek in de Vlaamse overheid ('Vertrouwen Boven Verantwoording') zijn daarbij inspirerend, maar zeker niet zomaar kopieerbaar.

Omgekeerd kan het Vlaamse niveau mogelijk leren uit de ervaringen van het lokale niveau op het vlak van inspraak. Er wordt daar immers volop geëxperimenteerd met co-creatie en coproductie.

- Vlaanderen en Europa:

Vanuit de verenigingen wordt ook verwacht dat de Verenigde Verenigingen risico's die voortkomen uit Europese dossiers, pro-actief benaderen.

In het dossier van 'overheidsopdrachten' is dit succesvol verlopen. De Verenigde Verenigingen heeft het federale niveau gewezen op een aantal problemen. Die zijn vervolgens (bijna) opgelost.

Momenteel zijn er twee Europese dossier die opvolging vragen: dat van 'staatssteunregelgeving' en dat van 'BTW-richtlijnen'.

Wat betreft het dossier van de staatsteunregelgeving, is in het kader van het sociaal-cultureel werk aangetoond dat een goede samenwerking met de Permanente Vertegenwoordiging vruchten kan afwerpen. *(Achtergrondduiding: In mei 2016 was er communicatie van de Europese Commissie waarin 'cultuur' werd geïnterpreteerd. Sociaal-cultureel werk leek daar niet in vevat. De Federatie Sociaal-Cultureel Werk (FOV) uitte haar bezorgdheid bij het departement CJSM. Dat organiseerde een 'overleg cultuur' met Katrien Thienpont, attaché binnen de PV. Zij nam de gewenste definitie van het sociaal-cultureel werk mee*

naar de consultatieronde i.v.m. staatssteun die werd georganiseerd door de Europese Commissie. De Europese Commissie stuurde achteraf een mededeling naar de Vlaamse overheid, waarin ze verklaart hoe ze de uitzonderingsregels op staatssteun interpreteert. Uit die verklaring blijkt dat sociaal-cultureel werk 'staatssteunproof' verklaard kan worden (voor zover de inkomsten van de economische activiteiten niet groter zijn dan de kosten gemaakt voor de activiteiten.)

De Verenigde Verenigingen licht toe dat zij eind september samen met Vleva een werksessie organiseerde over staatssteun. Tijdens deze sessie werden verenigingen wegwijs gemaakt in deze materie door Karel De Corte en Farah Nolens. Zowel op het vlak van de samenwerking met Vleva als op het inhoudelijke vlak, was deze werksessie voor de Verenigde Verenigingen een positieve ervaring. Wel stelt zij vast dat er binnen de Vlaamse overheid blijkbaar slechts één persoon is die heel goed op de hoogte is van de Europese staatssteunregeling: Karel De Corte, die de materie opvolgt vanuit Vlaio.

De staatssteunregelgeving dreigt echter meerdere sectoren te vatten. Zo is er de situatie van Natuurpunt, dat geconfronteerd wordt met een klacht in het kader van staatssteun. Wanneer die klacht een gevolg krijgt, komt het voortbestaan van Natuurpunt in het gedrang. LNE zoekt mee naar een oplossing, maar heeft niet de nodige specifieke expertise over de complexe staatssteunregelgeving in het huis en bleek bovendien niet in contact met Karel De Corte.

De Verenigde Verenigingen vraagt zich af of het mogelijk is om op Vlaams niveau meer transversaal en afgestemd te werken rond deze materie, bv. via de oprichting van een lerend netwerk met actoren uit de verschillende sectoren die te maken krijgen met de Europese staatssteunregels, en met betrokkenheid van de Permanente Vertegenwoordiging. Dit met het oog op informatie-uitwisseling, algemene bewustwording en het ontwikkelen van een pro-actieve werking.

De minister-president vindt dit een goede suggestie.

2. Verenigingsleven als exportproduct?

In het kader van het bespreken van de mogelijke impact van Europese regelgeving op verenigingen in Vlaanderen, merkt de heer Verbist op dat de specifieke vzw-eigenheid het vaak extra moeilijk maakt om zich te verhouden tot Europese regelgeving en de implicaties ervan op nationaal of regionaal niveau. De Europese regelgeving is immers vaker gemaakt met ondernemingen of besturen voor ogen dan verenigingen. Bovendien is ons type middenveld niet helemaal hetzelfde als dat in de rest van Europa. De heer Verbist vraagt zich af hoe assertief wij ons eigen verenigingsleven wensen te promoten in het buitenland. Is ons 'model' een mogelijk exportproduct?

Minister Gatz geeft aan dat het belangrijk is om in Europa bondgenoten te zoeken die mee een Europese invulling van 'verenigingsleven' willen uitdragen en die mee willen tonen hoe het verenigingsleven belangrijk kan zijn voor het creëren van een betere maatschappij.

Hij wil verder nadenken over de idee van verenigingsleven als exportproduct.

3. Vzw-wetgeving

Het kabinet Geens werkt aan de vereenvoudiging van het aantal vennootschapsvormen en de herziening van de vennootschapswetgeving. In deze oefening wordt ook de vzw-wetgeving meegenomen. Het Belgisch Centrum voor Vennootschapsrecht (BCV) schrijft in opdracht van het kabinet Geens aan voorbereidende teksten die op 15 december aan het kabinet worden overgemaakt. Er is tot op heden nog geen consultatie gebeurd met vertegenwoordigers van de social profitsector. De Verenigde Verenigingen heeft op 2 december een informeel overleg over dit dossier op het kabinet Geens. In januari zal er wellicht een overleg volgen met minister Geens zelf. Ondanks die nakende overlegmomenten, vindt de Verenigde Verenigen het belangrijk om dit dossier ook in de context van dit Overlegforum onder de aandacht te brengen. Het ziet er immers naar uit dat er een grote verandering aankomt in de federale wetgeving die voor Vlaamse vzw's belangrijk is en die ook impact zal hebben op de geldende regelgeving en procedures

van de Vlaamse overheid i.v.m. erkenning en ondersteuning van vzw's. De Verenigde Verenigingen doet een beroep op de Vlaamse Regering om hierover met de federale regering in overleg te gaan indien nodig.

Minister-president Bourgeois stelt voor om sowieso 15 december -en dus de tekst van het BCV- af te wachten. Hij vraagt dat de Verenigde Verenigingen hem vervolgens zo spoedig mogelijk een overzicht bezorgt van eventuele problemen en pijnpunten. De minister-president is bereid om dit vervolgens samen met minister Gatz op te nemen met het federale niveau.

Mevrouw Geerardyn geeft aan dat de Verenigde Verenigingen reeds een conceptnota aanmaakte (onder andere na overleg met Marleen Deneef, expert ter zake). De Verenigde Verenigingen zal die nota na 15 december eventueel verder aanpassen, en vervolgens aan minister-president Bourgeois en aan minister Gatz bezorgen.

4. Gecoördineerd vrijwilligersbeleid

Wat het gecoördineerd vrijwilligersbeleid betreft, vraagt de Verenigde Verenigingen hoe het project verder zal verlopen vanaf de zomer van 2017 (na de voorlegging van de uitgewerkte visie en het nieuwe actieplan). Verankering is cruciaal, en ook financiële ruimte is belangrijk. Het Horizontaal Overleg Vrijwilligerswerk (HOV) heeft immers veel opdrachten. Er zitten veel mensen rond de tafel, maar er is niemand die zich specifiek kan toeleggen op dit traject (buiten –tijdelijk- het Steunpunt Vrijwilligerswerk dat een projectsubsidie ontvangt voor het ondersteunen van het HOV tot eind 2017). De Verenigde Verenigingen wijst op een voorstel in het Groenboek Bestuur: de oprichting van tijdelijke projectstructuren met dito werkingsmiddelen. De organisatie suggereert dat de totstandkoming van een gecoördineerd vrijwilligersbeleid een interessante testcase zou kunnen zijn voor de oprichting van een dergelijke tijdelijke structuur.

Voorts geeft de Verenigde Verenigingen ook aan dat er in haar richting wordt gekeken voor het uitwerken van het 'regulitis'-luik in het kader van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid. Dat is logisch: het zijn immers niet in eerste instantie de individuele vrijwilligers die worden geconfronteerd met regelgeving en administratie, maar wel de organisaties waarbij de vrijwilligers zijn aangesloten of waar vrijwilligers aan het stuur staan. Om gericht en diepgaand op deze thematiek te kunnen focussen, heeft de Verenigde Verenigingen een aanvraag voor een tijdelijk projectbudget opgemaakt.

Minister Gatz stelt dat er tegen de zomer van 2017 effectief een nieuw actieplan en een uitgewerkte visie komt m.b.t. vrijwilligerswerk. De minister wil bij de uitbouw van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid dezelfde aanpak hanteren als bij het actieplan bivakplaatsen: heel gericht, concreet en stapsgewijs werken aan het vergemakkelijken van het leven voor vrijwilligers. Met behapbare en goed omschreven acties en doelstellingen. Met prioriteiten die worden gerealiseerd, waarna er een nieuwe stap wordt gezet. Tegen de zomer worden alvast vragen aangepakt als: is de organisatie van een vrijwilligersverzekering vanuit het Vlaamse niveau mogelijk? , en kan er via overleg met het federale niveau een verandering komen op het vlak van aanmelding bij de RVA?

Wat de referentie betreft naar de formule van de pilootprojectprojecten, beschreven in het groenboek, stelt minister-president Bourgeois dat die sowieso zal worden ingevoerd. (Dat gebeurt trouwens nu al in een aantal beleidsdomeinen, in eerste instantie om andere regelgeving uit te proberen.)

Het is nu nog te vroeg om uitspraken te doen over een eventuele toepassing in het kader van het uitwerken van een gecoördineerd vrijwilligersbeleid. Dit geldt ook voor de vraag om extra financiële ondersteuning voor het regulitis-luik.

5. Groenboek Bestuur

De Verenigde Verenigingen was betrokken bij de totstandkoming van het Groenboek Bestuur en werd ook uitgenodigd om een advies bij het groenboek te formuleren en haar prioriteiten door te geven. Dat zal de organisatie doen voor eind december. Zij kan alvast zeggen dat zij veel mooie ambities vaststelt. Zij hoopt dat die zullen worden ingebed in een coherent langetermijnbeleid, en gedreven door politieke ambitie.

De minister-president dankt de Verenigde Verenigingen voor haar positieve reactie en constructieve input in het kader van het groenboek. Het is te vroeg om uitspraken te doen over de projecten die zullen worden weerhouden voor verdere uitwerking. Eerst komt de fase van het prioriteren. Dat zal gebeuren na ontvangst van de consultatieresultaten en de ingewonnen adviezen. Het zou ook kunnen dat er projecten bij komen die nog niet als voorstel waren opgenomen in het groenboek, maar wel resulteerden uit de consultatie.

6. Delen van schoolinfrastructuur

Met de studiedag 'Slim gedeeld' op 23 november werd het project rond het openstellen van schoolinfrastructuur voor verenigingen afgerond. Tijdens de studiedag werd de interactieve online wegwijzer 'Slim Gedeeld' (www.slimgedeeld.be) voorgesteld die door de Verenigde Verenigingen werd ontwikkeld en die tips en modeldocumenten bevat. Niet enkel verenigingen waren op de studiedag aanwezig, maar ook lokale besturen en scholen van verschillende netten.

De Verenigde Verenigingen hoopt van harte dat de Vlaamse overheid dit thema verder opneemt en het actualiseren van de wegwijzer verankert in haar werking.

Minister Crevits benadrukt de meerwaarde die de Verenigde Verenigingen genereerde in dit project. Zij is van mening dat het aanvullen van de website op zich niet nodig is, wel het stimuleren van de interactie tussen de verschillende actoren: scholen, lokale besturen, verenigingen, eventueel ook actoren in de sportsector. Minister Crevits is wat de sportsector betreft, al in overleg met minister Muyters.

Minister Crevits benadrukt dat deze regering de eerste is die zo fors inzet op het delen van infrastructuur. Zij wil nu werk maken van het aanpassen van oude gebouwen.

Minister Crevits wenst verder te bekijken of er in de toekomst een rol zou kunnen weggelegd zijn voor de Verenigde Verenigingen als spilfiguur in het samenbrengen van partners en in het samenbrengen van vraag en aanbod. Zij is benieuwd welke mogelijkheden de organisatie op dit vlak ziet, en of zij interesse heeft om hier verder aan te werken. De minister geeft aan dat zij wil nadenken over een eventuele vervolgsubsidie voor de Verenigde Verenigingen. Zij plant een opvolgoverleg voor het jaareinde.

7. Invulling Overlegforum

De heer Baeck geeft aan dat de Verenigde Verenigingen de bijeenkomsten van het Overlegforum graag zou zien evolueren naar een overleg met een eerder strategische dan operationele focus, in lijn met de lopende vergadering. Het operationele aspect –het gedetailleerd overlopen van de initiatieven uit het actieplan- zou dan kunnen gebeuren tijdens het periodieke overleg met het departement Kanselarij en Bestuur. De idee zou zijn om tijdens het Overlegforum te focussen op ervaren knelpunten in een wereld in verandering, en op de manier waarop hier best kan worden ingespeeld. Wat verwacht de Vlaamse Regering in deze van de Verenigde Verenigingen? Wat verwacht de Verenigde Verenigingen van de Vlaamse Regering? Met als finaliteit: een beter verenigingsleven in een beter Vlaanderen.

Minister-president Bourgeois vindt dit een interessant voorstel en zal het samen met zijn collega's bespreken tegen volgende bijeenkomst.

8. Varia

Dirk Van de Poel uit zijn persoonlijke appreciatie over de klimaatresolutie die in de voorbije week tot stand kwam en waarbij meerderheid en oppositie de handen in elkaar sloegen.

Er wordt afgesproken dat de Verenigde Verenigingen tijdens de bijeenkomsten van het Overlegforum de Vlaamse Regering kort op de hoogte zullen houden van het vierjarige interuniversitaire onderzoekstraject 'CSI Flanders' dat in 2016 van start ging, en dat de uitdagingen van het middenveld en innovatieve antwoorden erop, onderzoekt. In essentie gaat het over de rol en positie van het middenveld in een veranderende maatschappij. Dit in relatie tot markt, overheid en burger. Minister Gatz legt de link naar de eerder vermelde vaststelling dat ons middenveld uniek is in Europa. Dit onderzoek kan ons mogelijk helpen om beter te benoemen wat precies die uniciteit is.

9. Afsluiter

Minister-president Bourgeois bedankt de Verenigde Verenigingen voor het geleverde werk, onder andere in het kader van het groenboek en het gecoördineerd vrijwilligersbeleid.